

Vaikuttavaa vuorovaikutusta - opas lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen

Paula Väisänen

2025 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Vaikuttavaa vuorovaikutusta -opas lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen

Paula Väisänen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Huhtikuu 2025

Paula Väisänen

Vaikuttava vuorovaikutusta - opas lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen

Vuosi

2025

Sivumäärä 36

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda opas asukaspuistojen käyttöön, joka tukee vanhemman ja 0-3-vuotiaan lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa vanhemman minäpystyvyyttä. Opas on suunnattu erityisesti ensimmäisen lapsensa saaneille vanhemmille ja se koostuu kolmesta osiosta: vauvan ja vanhemman vuorovaikutuksesta, taaperon ja vanhemman vuorovaikutuksesta sekä vanhemman minäpystyvyyden tukemisesta. Oppaan tavoitteena on tarjota selkeitä ja käytännönläheisiä keinoja lapsen ja vanhemman välisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tueksi. Viitekehyksenä tässä opinnäytetyössä toimivat varhainen vuorovaikutus, kiintymyssuhdeteoria, mentalisaatio sekä vanhemman minäpystyvyys.

Opinnäytetyö toteutettiin osallistavalla menetelmällä, jossa vanhemmat sekä työntekijät olivat mukana prosessin eri vaiheissa. He saivat esittää toiveitaan ja näkemyksiään, joita hyödynnettiin oppaan kehittämisessä. Tämä lähestymistapa varmisti sen, että opas vastaa perheiden todellisiin tarpeisiin ja on käytännössä helposti hyödynnettävissä. Menetelmällisesti prosessi sisälsi osallistavia keskusteluja ja välipalautteen keruuta vanhemmilta sekä työntekijöiltä, joiden näkemykset ja toiveet huomioitiin oppaan sisällön ja rakenteen muotoilussa. Osallistava menetelmä sekä keskustelut ja palautteet vanhemmilta sekä työntekijöiltä varmistivat sen, että oppaasta muodostui käyttäjäystävällinen ja perheiden tarpeisiin vastaava työkalu.

Keskeisenä tuloksena oli saavutettava, selkokielineen ja visuaalisesti miellyttävä opas, joka rohkaisee vanhempia vuorovaikutukseen lapsensa kanssa sekä tarjoaa työkaluja vuorovaikutukseen lapsen kanssa. Oppaan avulla vanhemmat saavat keinoja vahvistaa omaa vanhemmuuttaan ja vuorovaikutustaan lapsen kanssa.

Asiasanat: varhainen vuorovaikutus, kiintymyssuhde, mentalisaatio, minäpystyvyys

Paula Väisänen

Effectiver Interaction: A Guide to Parent- Child Communication

Year

2025

Pages

36

The purpose of this thesis was to create a guide for the use of residents' park that supports interaction between parents and their 0-3-year-old children and strengthens parental self-efficacy. The guide is aimed specifically at parents who have had their first child and consists of three sections: interaction between an infant and a parent, interaction between a toddler and a parent, and supporting parental self-efficacy. The aim of the guide was to provide clear and practical tools to support parent-child interaction and parenting. The theoretical framework of this thesis was based on early interaction, attachment theory, mentalization, and parental self-efficacy.

The thesis was carried out using a participatory method, involving both parents and staff members at different stages of the process. They were able to express their wishes and views, which were utilized in the development of the guide. This approach ensured that the guide met the real needs of families and was easy to use in practice. Methodologically, the process included participatory discussions and the collection of interim feedback from parents and staff. Their insights and wishes were taken into account when shaping the content and structure of the guide. The participatory method, along with the discussions and feedback from the parents and staff, ensured that the guide became a user-friendly tool that meets the needs of families.

The key outcome was an accessible, plain-language, and visually appealing guide that encourages parents to engage with their children and provides tools for interaction. The guide helps parents strengthen both their parenting and their interaction with their children.

Keywords: early interaction, attachment, mentalization, self-efficacy

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Toimeksiantaja.....	7
3	Kiintymyssuhde	8
4	Vuorovaikutus	9
4.1	Varhainen vuorovaikutus	10
4.2	Riittävän hyvä vuorovaikutus.....	11
5	Vauvan ja taaperon vuorovaikutus.....	12
6	Non-verbaalinen viestintä	13
7	Mentalisaatio	14
8	Vanhemmuus ja minäpystyvyyden vahvistaminen	15
9	Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen haasteet	16
10	Opinnäytetyö prosessi	17
10.1	Kehittämismuotoinen opinnäytetyö	18
10.2	Lineaarinen malli.....	18
10.3	Suunnittelu ja toteutus.....	19
10.4	Arviointi.....	22
11	Eettisyys	24
12	Luotettavuus	25
13	Pohdinta	27
	Kuviot	33
	Kuvat.....	33
	Liitteet.....	34

1 Johdanto

Elämme aikoja, jossa tietoa lasten kasvatuksesta tulvii mediasta, sosiaalisesta mediasta sekä ihmisten kertomana. Eri asiantuntijoilla on erilaisia mielipiteitä siitä, kuinka lapsi tulisi kohdata ja kasvattaa ja joskus voi olla vaikea tietotulvasta poimia sitä oikeaa tapaa itselle. Miten lasta tulisi katsoa, pitää sylissä, saako vauvan nukuttaa syliin, kuinka vauvalle puhutaan? Vanhempien on hyvä muistaa, että mikään kasvatusopas, tutkimustulos tai asiantuntijan antama neuvo ei täysin kuvaa juuri heidän perheensä tai lapsensa tilannetta. (Pöyhönen & Livingston 2023, 17.)

Vastasyntyneen vauvan vuorovaikutukselliset keinot ovat aluksi pieniä ja ne koostuvat lähinnä itkusta. Jo itku riittää luomaan ensimmäisen tunnesiteen vauvan ja vanhemman välille. Vauva on syntymästään asti suuntautunut toisiin ihmisiin ja ilahtuu nähdessään kasvot. (Sinkkonen 2020, 81.) Vanhemmuus on yksi elämämme monimutkaisimmista rooleista. Ennen vanhemmuuden tukena ovat olleet vanhempien lisäksi suku ja naapurusto, tänä päivänä vastuu lapsen kasvatuksesta ja muusta huolenpidosta on yhden tai kahden aikuisen vastuulla. Lapsen kehityksestä ja sen tukemisesta on saatavilla paljon erilaista tietoa, se toisaalta helpottaa vanhemman työtä, mutta luo myös isot paineet. (Pöyhönen & Livingston 2023, 16.)

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tuottaa opas vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen. Tavoitteena oli tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa vanhemman minäpystyvyyttä. Opinnäytetyöni idea lapsen ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksen tukemisesta kohtasi työelämän edustajan tarpeiden kanssa.

Oppaan tavoitteena oli tarjota käytännönläheisiä keinoja, joiden avulla vanhemmat ja erityisesti ensimmäisen lapsen vanhemmat voivat ymmärtää lapsensa tarpeita ja tukea heidän kehitystään vuorovaikutuksen kautta. Suunnittelin oppaan asukaspuistojen perheiden tarpeet huomioiden. Kävin jokaisessa asukaspuistossa keskustelemassa oppaan rakenteesta ja sisällöstä vanhempien kanssa. Vanhemmat saivat esittää toiveitaan ja ideoitaan, joita huomioin oppaan suunnittelussa. Tämä osallistava lähestymistapa varmisti, että oppaasta tuli käytännöllinen ja hyödyllinen perheiden arjessa. Opinnäytetyössäni korostui käyttäjälähtöisyys, saatavuus ja selkokieliisyys, jotta opas olisi mahdollisimman helposti omaksuttavissa. Visuaalisesti selkeä ja houkutteleva ulkoasu tuki oppaan käytettävyyttä, tehden siitä miellyttävän ja helpon tarttua. Näiden periaatteiden avulla opas tukee perheitä ja edistää lapsen ja vanhemman välistä myönteistä vuorovaikutusta.

2 Toimeksiantaja

Toimeksiantajanani toimi eräässä Länsi-Uudenmaan kunnassa toimivat avoimen varhaiskasvatuksen yksiköt. Asukaspuistot ovat maksuttomia ja avoimia kohtaamispaikkoja, jonne lapsi voi yhdessä vanhemman kanssa mennä ilman ennakoilmoittautumista. Perheet voivat vieraila asukaspuistoissa omien aikataulujen mukaan, noudattaen kuitenkin puistojen virallisia aukioloaikoja. (Anonyymi 2025.)

Asukaspuistoissa järjestetään avointa varhaiskasvatustoimintaa kotona hoidettaville alle kouluikäisille lapsille sekä perheille. Puistoissa järjestetään perheille myös yhteistä ohjattua toimintaa kuten askartelua, liikuntaleikkejä ja muskareita. Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa avointa varhaiskasvatustoimintaa. Toimintaa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä asiakkaiden kanssa eli asukaspuiston kävijöiden kanssa. Lasten ja vanhempien toiveilla, tarpeilla ja ideoilla on suuri merkitys avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittämisessä. (Anonyymi 2025.)

Vanhemmilla on mahdollisuus keskusteluun ja vertaistukeen päivittäin asukaspuistoissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja neuvolan perhetyöntekijät ovat säännöllisesti tavattavissa asukaspuistoissa. Asukaspuistot tekevät myös yhteistyötä varhaiskasvatuksen kuraattorien, varhaiskasvatuksen psykologien ja varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajien kanssa. (Anonyymi 2025.) Yhteistyö yhdessä vanhempien kanssa edellyttää henkilöstöltä aktiivisuutta ja aloitteellisuutta. Kun yhteistyötä tehdään vanhempien ja lasten kanssa huomioidaan lasten yksilölliset tarpeet, perheiden moninaisuus ja vanhemmuuteen liittyvät kysymykset. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 37.) Avoimen toiminnan tavoitteet otetaan sitä kattavammin huomioon mitä säännöllisemmin ja useammin lapset osallistuvat toimintaan. Toiminnan luonteen mukaan tietyt tavoitteet voivat painottua enemmän. Avoin varhaiskasvatus mahdollistaa vanhemmille ohjattua yhdessäoloa lasten kanssa sekä muita sosiaalisia kontakteja. Asukaspuistojen alueellisia yhteistyökumppaneita ovat neuvola, alueen päiväkodit, kirjasto, suomenkielinen seurakunta, kotipalvelun perhetyö sekä paikalliset aktiiviset yhdistykset. (Anonyymi 2025.)

Avointa varhaiskasvatusta voidaan järjestää leikkipuisto- tai kerhotoimintana. Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta on ohjattua, tavoitteellista ja suunniteltua ja siinä huomioidaan varhaiskasvatuslain tavoitteet. Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) luvussa 1 3§ kerrotaan varhaiskasvatuksen tavoitteista. Kohdassa kymmenen sanotaan seuraavaa: toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. Tämä on yksi kymmenestä tavoitteesta, joka ohjaa avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa.

Lasten vuorovaikutustaitojen kehittymisen kannalta on tärkeää, että he kokevat tulevansa kuulluiksi ja että heidän aloitteisiinsa reagoidaan. Henkilöstön herkkyys ja kyky huomioida myös lasten ei-kielelliset viestit ovat keskeisiä. Lapsen kyky ilmaista itseään ja ymmärtää muita sekä vahvat vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä lapsen identiteetin rakentumiselle, toimintakyvylle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 27, 45.)

3 Kiintymyssuhde

Psykiatri John Bowlby (1950) kehitti kiintymyssuhdeteorian 1950-luvulla havainnoituaan apinanpoikasten käyttäytymistä emojaan kohtaan. Bowlbyn mukaan kiintymyssuhde on tärkeää selviytymisen kannalta, sillä se auttaa poikasta ja emoa pysymään lähellä toisiaan, joka parantaa poikasen mahdollisuuksia selviytyä. (Saarinen, Lyytinen, Aho & Lyytinen 2023, kiintymyssuhde ja lapsen kehitys.)

Kiintymyssuhde tarkoittaa pitkäkestoista emotionaalista sidettä, jonka lapsi luo kaikkein läheisimpiin ihmisiin (Saarinen ym. 2023, kiintymyssuhde ja lapsen kehitys). Lapsi kiintyy turvallisuudentarpeensa vuoksi lähimpään saatavilla olevaan vanhempaan. Jo vastasyntynyt vauva ilmaisee hätäänsä itkulla. Vauva voi ilmaista itkulla erilaisia tarpeitaan kuten: nälkää, märkää vaippaa tai läheisyyden tarvetta. Vanhemman kuuluu vastata lapsen tarpeeseen menemällä hänen luoksensa ja poistamalla itkun syy. Vauvan hymyillessä tai jokeltaessa, odottaa hän vanhemman hymyilevän takaisin ja kenties lepertelevän vauvalle. Vauva suosii kokemustensa perusteella käytöstä, joka tuo vanhemman luotettavimmin hänen lähelleen ja estää käytöstä, joka vie vanhemman hänen luotaan pois. Vauvalla keskushermosto on keskeneräinen, jonka takia hän on täysin aikuisten huolenpidon varassa. (Sinkkonen 2018, Vauva on aktiivinen toimija, Mitä on stressi.)

Tutkimusnäyttö on osoittanut, että lämmin, sensitiivinen ja lapsen ikätason mukainen vuorovaikutus ennustavat positiivisesti lapsen kehityksen osa-alueita kuten parempaa motoristen taitojen kehitystä, mielen teorian kehitystä, parempia sosiaalisia taitoja ja parempaa itsesääntelyä (Saarinen ym. 2023, Varhaislapsuus). Vanhemman ja lapsen välinen kiintymyssuhde on merkittävän tärkeä lapsen kehityksen kannalta. Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus on edellytys sille, että lapsen sosiaaliset, kognitiiviset sekä tunne-elämän taidot kehittyvät. (Puura & Hastrup 2024.) Pienelle lapselle sylissä pitäminen ja fyysinen kontakti on tärkeää ja sitä ei voi antaa liikaa. Turvallisen kiintymyssuhteen muodostuminen edellyttää kahdenkeskistä aikaa lapsen ja vanhemman välillä. (Rusanen 2011, 17-20.)

Turvallinen kiintymyssuhde syntyy, kun lapsi pystyy ennakoimaan vanhemman reaktiot ja lapsen tunteiden ilmaisu, niin kiukun, ilon kuin surukin, on turvallista. Kun lapsen ei tarvitse

pelätä hylätyksi tulemista, hän voi keskittyä ympäristön tutkimiseen. Välttelevästi kiintynyt lapsi kokee, että hänen tulee selviytyä voimakkaista tunteistaan yksin. Vanhempi ei tuolloin kestä lapsen kielteisiä tai voimakkaita tunnekuohuja, vaan jättää hänet yksin selviytymään tilanteesta. Näin lapsi oppii tukahduttamaan omia voimakkaita tunteitaan. Lapsi pyrkii tunustelemaan vanhemman reaktioita eri tilanteissa, jotta voisi reagoida hoivaajan haluamalla tavalla. Ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa vanhempi on reaktioissaan ollut impulsiivinen ja epäjohdonmukainen. Lapsi ei pysty ennakoimaan vanhemman reaktioita, koska vanhemman käytös on ollut ennalta arvaamatonta. Vanhemman epäjohdonmukaisen käytöksen takia lapsen käytös ja omien tunteiden esille tuominen on voimakasta, jotta lapsi saisi vanhemman huomion itseensä. (Sinkkonen 2018, Kiintymyssuhteet tavanomaisissa olosuhteissa.)

Turvallisesti kiintynyt lapsi kokee, että häntä rakastetaan omana itsenään ilman suorituspainetta, ja lapsi luottaa vanhempiensa sensitiivisyyteen, läsnäoloon ja hyvyteen. Hän uskaltaa tutkia ympäristöään ja tukeutua häden hetkellä vanhempaan ja ilmaista hänelle sekä myönteisiä että kielteisiä tunteita. (Punamäki 2011, 111.) Vanhemman sensitiivisyys ja johdonmukaisuus lapsen tarpeisiin vastaamisessa vahvistavat lapsen ja vanhemman välistä kiintymyssuhdetta turvallisiksi. Lapsen luottaessa hänen itsetuntemuksensa vahvistuu ja luottamus ympäristöön kasvaa ja tämän myötä lapsi kokee itsensä arvokkaaksi, kyvykkääksi, tuntevaksi ja itsenäiseksi ihmiseksi. (THL 2023.)

4 Vuorovaikutus

Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutussuhde on lapselle ensimmäinen vuorovaikutusmalli, jossa lapsi oppii, kuinka häneen suhtaudutaan ja kuinka toisia ihmisiä kohdellaan. Jos vanhempi kohtelee lastaan epäkunnioittavasti ei lapsi opi kunnioittamaan itseään ja kuvittelee että ihmisiä voi kohdella epäkunnioittavasti. (Trogen 2021, Vuorovaikutuksen malli lähtee aikuisesta.) Vuorovaikutuksessa tärkeintä on vastavuoroisuus. Molemmat osapuolet vuorovaikutuksessa antavat oman osansa keskusteluun tai tapahtumaan. Myönteisen ja rakentavaan vuorovaikutukseen kuuluu läsnäolo, kuuntelu, rohkaisu, kannustaminen, huomioiminen ja myötätunto. (MIELI 2024.) Vauvalle on tärkeää kokea kahdenvälisessä vuorovaikutuksessa olevan aktiivinen osapuoli, joka omalla käyttäytymisellään vaikuttaa hoivaajan käyttäytymiseen. Kun vanhempi vastaa luotettavasti ja ennakoitavasti lapsen vuorovaikutusaloitteisiin syntyy lapselle myös kokemus siitä, että hän hallitsee vuorovaikutuksen. (Sinkkonen 2018, Empatia ja peilisolut.)

Useissa tutkimuksissa on todettu ihmisten olevan toisilleen elämän merkityksellisyyden luoja. Positiiviset yhteydet ja läheisyyden kokemukset toisten ihmisten kanssa tuovat ihmisten elämään merkityksellisyyttä. Jotta ihmiselle voisi muodostua tunne yhteenkuuluvuudesta, tulee välittämisen olla molemminpuolista ja vuorovaikutus miellyttävä ja toistuvaa. Lapselle tulisi

kertoa myönteiseen sävyyn, että perhe ilman häntä ei olisi samanlainen. (Trogen 2020, Merkityksellisyys.) Lapselle hyvät vuorovaikutuskokemukset edistävät aivojen fysiologista kehitystä ja se puolestaan edistää lasta ja hänen kykyään olemaan vuorovaikutuksessa vanhemman kanssa (Rusanen 2011, 36). Vanhemman koskettaessa lasta vapauttaa se lapsessa lasta rauhoittavia mielihyvähormoneita. Lapsi saattaa käyttää tätä keinoa myös luonnostaan itse haakeutumalla vanhemman syliin tai vierelle. Kaikki lapset eivät kuitenkaan pidä sylissä olemisesta ja silloin lapsen rajoja tulee kunnioittaa ja vanhempi voi olla vieressä ja näin olla lähellä lasta. (Pöyhönen & Livingston 2023, 141.)

Hyvä vuorovaikutus vanhemman ja lapsen välillä voi toteutua monella eri tavalla. Jokainen perhe ja jokainen vanhempi-lapsi-suhde on ainutlaatuinen, ja siksi on tärkeää löytää juuri itselle sopivia tapoja olla yhdessä. Keskeisiä vuorovaikutuksen elementtejä ovat yhdessä vietetty aika, fyysinen läheisyys ja kosketus, vastavuoroisuus sekä kyky reagoida toisen aloitteisiin. Myös sanat, äänensävy, katsekontakti ja muut sanattomat viestit vaikuttavat vuorovaikutuksen laatuun. Olennaista on löytää sellaisia tapoja olla yhdessä, jotka tuottavat iloa molemmille, sillä myönteiset vuorovaikutuskokemukset luovat pohjaa lapsen turvallisuuden tunteelle ja hänen tuleville ihmissuhteilleen (Mielenterveystalo 2025).

4.1 Varhainen vuorovaikutus

Jokainen vauva syntyy omanalaisenaan perheeseen, jossa tilanne on aina yksilöllinen. Vauvan ja vanhemman väliseen suhteeseen vaikuttaa myös vanhemman varhaisen hoivan ja hänen kiintymyssuhde historiansa. Varhaisessa vuorovaikutuksessa vauva ja vanhempi rakentavat uutta ja vauvan kannalta elintärkeää ihmissuhdetta. Vauvan ja vanhemman välinen vuorovaikutus vaikuttaa merkittäväällä tavalla lapsen koko tulevaan kehitykseen. (Korhonen & Mäntymaa 2025, Varhaisen vuorovaikutussuhteen häiriöt.)

Varhaisella vuorovaikutuksella tarkoitetaan sitä, kuinka vauva ja vanhempi viestivät keskenään vauvan syntymästä noin 1-2-vuoden ikään (Pesonen 2010, 515-517). Varhainen vuorovaikutus on kaikkea sitä mitä vauva ja vanhempi tekevät yhdessä esimerkiksi hoito- ja syöttötilanteissa. Tärkeää on, että vanhempi ja lapsi sopeutuvat toistensa tarpeisiin ja ominaisuuksiin sekä mukautuvat ympäristön muuttuviin olosuhteisiin. Vanhemmille syntyy mielikuva vauvasta jo odotusaikana ja tämä mielikuva vahvistuu vauvan syntymän myötä. (Puura, Sannisto & Riihonen, 2018.) Vastasyntynyt hakee yhteyttä vanhempaansa kasvojen kautta. Pieni vauva kuulee jo sikiöaikana kohdun ulkopuoliset äänet ja reagoi niihin. Lapsen syntyessä kosketus ja lähekkäin oleminen on tärkeää vanhemman ja lapsen kiintymisen kannalta. (Mielenterveystalo 2024.)

Ensimmäisten elinkuukausien aikana vauva alkaa kehittää taitoja vuorovaikutuksessa ympäristönsä ja erityisesti vanhempansa kanssa. Tämä vuorovaikutus on usein kahdenkeskistä ja kestää vain muutamia minutteja kerrallaan. Tällaisissa tilanteissa vauva tarkkailee

kasvonilmeitä ja puhetta, yrittäen toisinaan matkia niitä. Vauva saattaa esimerkiksi avata suunsa tai suurentaa silmiään vastauksena vanhemman ilmeisiin. Tämä varhainen vuorovaikutus on hyvin luonnollista ja tärkeää lapsen kehityksen kannalta. Vanhemman rooli on merkittävä näissä vuorovaikutustilanteissa. Vauva saa usein aikuisen eleistä ja ilmeistä mallia omalle toiminnalleen. Tämä näkyy arjen rutiineissa, kuten ruokailun, pukemisen tai kylvettämisen yhteydessä, joissa vuorovaikutus tapahtuu luontevasti. (Saarinen ym. 2023, Myönteiset vuorovaikutustaidot.)

Alussa vauva tarvitsee huolenpitoa tarpeidensa tyydyttämiseen ja tarpeensa vauva ilmoittaa usein itkemällä. Vanhemman tulee muun muassa ruokkia hänet, huolehtia lämpötilan säätelystä, vaihtaa vaippa ja antaa läheisyyttä. Sensitiivinen vanhempi reagoi vauvan itkuun ja pyrkii tyydyttämään vauvan tarpeen oikea-aikaisesti. Vanhempi ja lapsi ovat keskenään vuorovaikutuksessa ja tätä vuorovaikutusta tapahtuu normaalisti useita kertoja päivässä ja satoja kertoja viikossa, näin vauvalle kehittyy ensimmäisen elinvuotensa loppupuolella perusluottamus. Lapsi luottaa perusluottamuksen ansiosta siihen, että maailma on turvallinen, hänen tarpeensa tyydytetään, lapsi kokee olevansa kelpaava ja voivansa vaikuttaa maailmaan luottaen vanhempiinsa. (Becker-Weidman 2008, 43.) Vanhemmilla voi kuitenkin olla erilainen tapa vuorovaikuttaa lapsensa kanssa (Saarinen ym. 2023, Emotionaalisen saatavilla olon malli).

4.2 Riittävän hyvä vuorovaikutus

Yhteys ihmisiin on elintärkeää vastasyntyneelle vauvalle. Jokaisella lapsella on synnynnäinen tarve rakastaa ja tulla rakastetuksi, joka onkin lapsen kasvun ja kehityksen perusta. (Pöyhönen & Livingston 2022, 158.) Käyttäytymisen tasolla riittävän hyvää vuorovaikutusta lapsen ja vauvan kanssa on katsekontakti, hymyt, ilmeet, puhuminen, lapsen tai vauvan pitäminen lähellä sekä vauvan tarpeiden ymmärtäminen, niin että vauva ei joudu odottamaan liian kauaa tarpeisiinsa vastaamista. Vanhemman yksittäiset väärin tulkinnat vauvan tarpeita kohtaan eivät vaaranna vauvan kehitystä, vaan voivat jopa edistää lapsen tapaa tulla ymmärretyksi. (Puura & Hastrup 2024.)

Trogenin (2020, Yhteys) mukaan yhteyttä tarvitaan, jotta voidaan luoda vuorovaikutussuhteita. Sen avulla voidaan ohjata ja opettaa lasta. Kun yhteys lapseen kadotetaan, syntyy usein konflikteja, silloin voidaan menettää kuunteluyhteys lapseen, yhteyden palauttaminen lapsen kanssa on tärkeää. Kun vanhempi kuuntelee lastaan ja lapsi kokee tulevansa kuulluksi, kuuntelee lapsi myös vanhempaansa. Yhteys koostuu lapsen kuuntelusta, kunnioittamisesta, lapsen tarpeisiin vastaamisesta, läsnäolosta ja hyväksynnästä. Lapsen ja vanhemman välisessä vuorovaikutuksessa aikuinen ja lapsi vuorottelevat aloitteissa ja niihin vastaamisessa. Tärkeää vuorovaikutuksessa on aikuisen läsnäolo. (Pöyhönen & Livingston 2022, 161-163). Hyvässä

vuorovaikutuksessa kosketus on tärkeää myös vauvavaiheen jälkeen, lasta voi silittää esimerkiksi unille laitettaessa (Mielenterveystalo 2024).

Lapsen yhteystarve tyydyttyy vuorovaikutuksessa vanhemman kanssa. Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus ei aina ole auvoista ja sujuvaa. Vuorovaikutus lapsen kanssa vaatii vanhemmalta sitä, että hän asettuu lapsen sisäiseen maailmaan ja pyrkii ymmärtämään lapsensa tunteita, tarpeita ja tavoitteita. Lapsi saattaa hakea yhteyttä vanhempaansa erilaisin negatiivisin tavoin, koska harjoittelee vielä myönteisiä tapoja, joilla hakea yhteyttä vanhempaansa. Lapsen kokiessa yhteysvajetta, hän saattaa hakea yhteyttä uhmakkain keinoin tai lapsi saattaa jopa olla takertuva vanhempaansa kohtaan. (Pöyhönen & Livingston 2023, 159-160.)

Lapsen ja vanhemman välinen suhde on ihmissuhde, joka kuitenkin poikkeaa muista ihmissuhteista siinä, että esimerkiksi kahden aikuisen välisessä suhteessa molemmat aikuiset ovat vastuussa omista tunteistaan, tarpeistaan ja omasta käyttäytymisestään, mutta lapsen ja vanhemman välisessä suhteessa vastuu on aikuisella. (Pöyhönen & Livingston 2023, 18.)

5 Vauvan ja taaperon vuorovaikutus

Vuorovaikutuksella lapsen ja vanhemman välillä on suuri merkitys lapsen kehitykselle (Pulkinen 2023, Kehitys ikäkausittain). Alle 3-vuotiaan lapsen aivojen plastisuus eli muovautuvuus ja lapsen alttius oppia uusia asioita on suurta. Tänä aikana lapsen tieto ja taidot karttuvat erilaisissa ympäristöissä kuten kotona ja päivähoitossa. Siksi vuorovaikutus edellä mainituissa ympäristöissä on tärkeää ja näissä ympäristöissä aikuisen johdonmukaisuus, ennakoitavuus ja lapsen arvostaminen on tärkeää. (Saarinen ym. 2023, Varhaislapsuus.)

Vastasyntynyt osaa suunnata huomionsa toisia ihmisiä ja kasvoja kohti. Vastasyntynyt pystyy näkemään noin 30 cm päähän silmistään, sen takia onkin tärkeää, että vauvaa pidetään lähellä omia kasvoja. 2-3 kuukauden ikäinen vauva hymyilee ensimmäisen sosiaalisen hymynsä, tällöin vauva pystyy erottamaan ilon toisen kasvoilta. Sosiaalista hymyä seuraa yleensä vauvan ensimmäiset naurut. Vauvan ensimmäisten elinkuukausien aikana hän suuntautuu muutaman minuutin kestävään vuorovaikutukseen vanhemman kanssa tarkkaillen vanhemman kasvon ilmeitä ja puhetta yrittäen matkia niitä. Neljän kuukauden ikäiselle vauvalle alkaa muodostua alustava käsitys omasta toimijuudestaan, hän saattaa esimerkiksi työntää lelua omalla kädellään ja nähdä lelun liikkuvan. Kuuden-seitsemän kuukauden ikäinen vauva aloittaa yleensä jolkeltelun ja yleensä tässä vaiheessa vauvalle on alkanut muodostua vuorovaikutuksen perussäännöt. (Saarinen ym. 2023, Varhaislapsuus, Varhaisia oppimisen muotoja, Myönteiset vuorovaikutustaidot, Puheäänteiden havaitseminen ja oppiminen.) Puolivuotias lapsi alkaa erottamaan vanhempansa kasvojen ilmeistä erilaisia tunnetiloja (Rusanen 2011, 136). Noin 7-8 kuukauden ikäinen vauva alkaa muodostamaan kiintymyssuhdettaan lähimpiin aikuisiin ja tässä vaiheessa yleensä alkaa myös eroahdistus ja lapsen vierastaminen. Eroahdistuksessa lapsi

saattaa itkää, jos joutuu olemaan erossa omasta vanhemmastaan ja vierastamista saattaa tapahtua silloin, jos vauva joutuu vieraan ihmisen syliin. (Saarinen ym. 2023, Varhaislapsuus, Varhaisia oppimisen muotoja.)

Taaperoikäinen lapsi on innokas, joka uskoo vahvasti omiin kykyihinsä (Korhonen 2021). Noin puolitoistavuotiaana lapsen ensimmäiset prososiaaliset taidot eli vapaaehtoinen käytös alkavat näkyä, jolla lapsi pyrkii tuottamaan hyvää toiselle. Prososiaalinen käytös on esimerkiksi jakamista, auttamista ja toimimista yhteistyössä. Lapsi saattaa auttaa vanhempaa esimerkiksi keräämään leluja tai tiskikoneen tyhjennyksessä. 1-2-vuotiaan lapsi sanoo yleensä ensisanat, mutta lapsi ymmärtää puhetta enemmän kuin pystyy sitä itse tuottamaan. (Saarinen ym. 2023, Varhaislapsuus, Varhaisia oppimisen muotoja.)

1-2-vuotias lapsi pystyy jo noudattamaan lyhyitä toimintaohjeita ja kehotuksia. Kaksivuotiaana lapsen empatiataidot kehittyvät, mutta silloin lapsi alkaa myös uhmata vanhempiaan ja tätä 2-3-ikävuoden uhmakkuutta kutsutaan usein uhmaiäksi. Tällöin lapsi alkaa ymmärtämään, että on erillinen vanhemmistaan, jolla on oma tahto ja kyky tehdä asioita itse, mutta sanallinen itseilmaisuus on vielä usein puutteellista. (Saarinen ym. 2023, Puheäänteiden havaitseminen ja oppiminen, Uhmakas tai aggressiivinen käyttäytyminen.) Taaperoikäiset saattavat tuntea häpeää vanhempien rajatessaan lapsensa käytöstä. Vaikka vanhempi rajaisi sensitiivisesti voi taaperoikäinen silti kokea häpeää, sillä näin pieni lapsi ei kykene reflektoimaan omaa käytöstään, eivätkä näin tiedosta kuinka käyttäytyminen vaikuttaa muihin ihmisiin. Lapsen tehdessä jotain väärää lapsi saattaa reagoida vihalla tai häpeällä, lapsen rauhoittuessa osaa hän paremmin käsitellä tekoaan ja ottaa siitä vastuun. Lapsi saattaa kokea häpeää, tuntiessaan jäävänsä ansaan ja odottaa vanhemman torjuvan tai arvostelevan häntä. Vanhempi voi säädellä lapsen häpeän tunnetta virittäytymällä lapsen tunnetilaan lohduttamalla ja tukeamalla lasta. Lapsen tuntiessa olevansa turvassa, hänen on helpompi hyväksyä tekonsa ja ottaa vastuu siitä. Jos vanhempi alkaa heti vaatimaan lastaan esimerkiksi pyytämään anteeksi voi lapsi reagoida häpeällä ja tällaisessa tilanteessa lapsi ei opi vanhemman rajojen asettamisesta, koska ei koe olevansa turvassa. (Hughes 2011, 155-156.) Taaperovaiheen loppua kohden lapsi alkaa esittää kysymyksiä, mikä tukee hänen ajattelunsa ja vuorovaikutustaitojensa kehittymistä. Vanhemman onkin tärkeää vastata lapsen kysymyksiin ja tukea puheen kehitystä arjen tilanteissa. (Korhonen 2021.)

6 Non-verbaalinen viestintä

Vauva ei ensimmäisinä kuukausina osaa käyttää sanoja, mutta hän pystyy kuitenkin viestimään tarpeistaan vanhemmalle. Vanhempi saattaa myös itse käyttää eleitä ja ilmeitä vauvan kanssa, jotta voisi tuoda esille mahdollisimman hyvin ajatuksensa ja tunteensa lapselle. (Hughes 2011, 123-127.) Vuorovaikutuksessa suurin osa viestinnästä tapahtuu ei-kielellisesti

kehon kautta. Eleet, ilmeet, katsekontakti, asennot, liikkeet sekä äänenpaino ja sävy ovat avainasemassa sanattomassa viestinnässä. Usein emme kuitenkaan tietoisesti mieti, mitä kehonkielellämme välitämme. Vaikka valitsemme tarkasti sanamme, saatamme silti viestittää kehon kautta turvattomuutta tai epävarmuutta. Jos sanat ja kehon viestit ovat ristiriidassa lapsi luottaa vaistomaisesti kehon kieleen. Siksi on tärkeää kiinnittää huomiota oman kehon kieleen, kun haluamme luoda yhteyttä lapseen. Kehonkielellä vanhempi pystyy viestittämään lapselleen sen, että on hänen puolellaan ja häntä varten. (Pöyhönen & Livingston 2023, 88.)

Lapsen ja perheen kannalta on tärkeää, kuinka vanhemmat kommunikoivat keskenään sekä lapsen kanssa. Kun lapsi osaa kommunikoida vanhempiansa kanssa, kokee hän olevansa turvassa. Lapsi oppii samalla, kuinka toimitaan yhteistyössä muiden kanssa tullen ymmärretyksi ja ymmärtäen itse muita. Sanattomilla eleillä ja ilmeillä voidaan viestiä lapselle, että hänen kokemuksensa kiinnostaa meitä ja hyväksymme hänen kokemuksensa suhtautuen siihen empaattisesti. Lapsen ja vanhemman välisen keskustelun tavat kehittyvät luonnollisesti lapsen kasvaessa. (Hughes 2011, 123-127.)

Lapsen aloitteet voivat olla hienovaraisia eleitä. Lapsi saattaa esimerkiksi itse painautua iltasadun jälkeen lähemmäs vanhempaa halatakseen, silloin vanhemman vastaus esimerkiksi se, että vanhempi haluaa takaisin osoittaa lapselle sen, että lapsen tunteet on huomattu ja hän on arvostettu. Vanhemman on tärkeää virittäytyä lapsen tasolle ja huomioida lapsen aloitteet arjessa. Vanhempi voi esimerkiksi antaa lapsen päättää mitä musiikkia kuunnellaan tai leikkiä lapsen ehdoilla. Tällainen toiminta ei vaadi aina vanhemmalta sanoja, vaan lapsi kokee itsensä tärkeäksi, kun hänen eleensä ja toimintansa huomataan. (Pöyhönen & Livingston 2023, 161.)

7 Mentalisaatio

Mentalisaatio tarkoittaa ihmisen kykyä ajatella toisen ihmisen näkökulmaa ja kokemuksia. Hyvä mentalisaatiokyky auttaa omien tunnetilojen säätelyssä ja näin edes auttaa perheiden välisessä kommunikaatiossa. (Pajulo, Salo & Pyykkönen, 2015.) Mentalisaatiokyky kehittyy asteittain vauvasta aikuisuuteen. Vauvan mentalisaatiokyvyn kehittyminen on kuitenkin riippuvainen häntä hoitavien aikuisten tuesta ja vuorovaikutuksesta. (Salo & Kalland 2014, 39.)

Lapsen mentalisaatiokyvyn vahvistamisessa aikuinen auttaa häntä säätämään tunnekuohuja. Vanhempi voi tunnekuohuissa auttaa lasta, joka reagoi impulsiivisesti tai tuhoisasti suuttumukseen. Lapsen on mahdollista oppia ilmaisemaan tunteitaan verbaalisesti puhumalla ja hakemalla apua vanhemmalta suuttumukseensa. Lapsen hyvä mentalisaatiokyky vahvistaa lapsen omaa näkemystä itsestään ja sitä millainen hän on. Aikuisuudessa mentalisaatiokyky on suojaava tekijä ja se vahvistaa ihmisen resilienssiä, joka tarkoittaa selviytymistä erilaisista

tilanteista ja vastoinkäymisistä. (Salo & Kalland 2014, 48-49.) Mentalisaatio voi muovautua ja kehittyä elämänkaaren aikana (Lavenda & Hertz 2024).

Mentalisointi ei ole pelkästään lapsen tunteiden huomioimista, vaan aikuisen on myös tärkeää pysyä selvillä omista tunteistaan ja voinnistaan. Mentalisaation aikana aivoissa eri osien täytyy tehdä yhteistyötä. Jos ihminen kuormittuu liikaa, voi tämä yhteistyö häiriintyä. Jos ihminen on esimerkiksi voimakkaiden tunteiden vallassa tunteita käsittelevä aivojen alue, aktivoituu liikaa, eikä ole enää yhteydessä ajattelusta vastaavaan osaan. Täydellisen stressitöntä elämää ei voi olla, mutta pienet teot ja huomio omasta hyvinvoinnista voivat auttaa ylläpitämään mentalisaatiokykyä. (Mattila & Rantala, 2019, 84.)

Vanhemman ollessa emotionaalisesti läsnä ja kiinnostuessaan lapsensa mielenmaailmasta edistää se luonnollisesti lapsen mentalisaatiokyvyn kehittymistä. Silloin lapsi oppii tunnistamaan omia ja muiden tarpeita ja tunteita, joka auttaa lasta hahmottamaan mikä kuuluu hänen sisäiseen maailmaansa ja mikä toisen sisäiseen maailmaan. Näin lapsi oppii pitämään mielessä kaksi erilaista mieltä. (Sinkkonen 2018, Mentalisaatio: Kyky pitää mieli mielessä.)

8 Vanhemmuus ja minäpystyvyyden vahvistaminen

Minäpystyvyys on ihmisen uskoa omaan kykyihinsä ja kykyyn ajatella sitä, voiko itse vaikuttaa oman elämänsä liittyviin asioihin. Omien kykyjen realistisella arvioinnilla ihminen voi tehdä ja toteuttaa asioita, jotka mahdollisesti voivat auttaa elämässä eteenpäin, mutta jos ihminen epäilee pystyvyyttään, voi se estää häntä toimimasta tai tekemästä asioita, joista hyötyisi. Omien kykyjen realistinen tiedostaminen on tärkeää elämän kannalta ja pienellä lapsella tämä kyky on vielä muovautumassa ja siihen pieni lapsi tarvitsee vanhemman apua pysäkkeeseen turvassa. (Bandura 2017, 61-62.) Mitä enemmän onnistumisia ihminen kokee tavoitteidensa saavuttamisessa, sitä enemmän hän vahvistaa uskoaan omaan kykyihinsä ja luottamustaan tehtävien suorittamiseen. Tämä lisää myös ihmisen halukkuutta kohdata uusia haasteita, luoden myönteisen kehän. (Lavenda & Hertz 2024.)

Aikuisuus on aikaa, jolloin ihmiset kohtaavat uusia haasteita, kuten vanhemmuudessa, parisuhteessa tai työelämässä. On tärkeää, että ihmiset kokevat minäpystyvyyttä, eli luottavat kykyynsä selviytyä ja menestyä näissä tehtävissä. Minäpystyvyyden tunne auttaa ottamaan haltuun uusia taitoja ja käsittelemään stressiä. Jos itsetunto tai luottamus omaan kykyihin on heikko, nämä haasteet voivat tuntua ylivoimaisilta ja lisätä epävarmuutta. Keski-ikässä vakaat rutiinit ja vakiintuneet toimintatavat auttavat luomaan turvallisuutta. Kuitenkin elämän muuttuvat tilanteet, kuten teknologian kehitys ja yhteiskunnan muutokset, voivat edellyttää jatkuvaa sopeutumista ja taitojen päivittämistä. Tämä voi olla haastavaa, erityisesti niille, jotka tuntevat epävarmuutta kyvyistään. Ihmisen kokemukseen vaikuttaa merkittävästi

kokemus ja synnynnäisesti määräytyvät tekijät. Joustavuus on ihmiselle ominainen piirre ja juuri joustavuuden avulla ihminen pystyy kehittyä moneen suuntaan. (Bandura 2017, 68-74.)

Vanhemmuudessa on tärkeää luottaa itseensä ja omiin vanhemmuustaitoihin vertaamatta itseään muihin. Se voi olla kuitenkin vaikeaa, koska media luo omat paineensa vanhemmuuteen. Vanhempi, joka haluaisi koko ajan tehdä parhaansa ja kaikkensa lapsensa eteen voi väsyä suorittamiseen ja se puolestaan voi aiheuttaa tunteen, ettei ole vanhempana tarpeeksi riittävä. Lapsen positiivisen kehityksen kannalta tärkeintä arjessa on kiireettömät hetket yhdessä vanhemman kanssa. (Maunula 2024.)

Hyvä vanhempi yrittää ymmärtää ja tukea lasta. Lapsen tarpeet voidaan kohdata monella eri tavalla, eikä ole olemassa yhtä oikeaa tapaa olla vanhempi. Hyvä vanhemmuus vaatii lapsenlukutaitoa, kiinnostusta lapsen mieleen ja halukkuutta ymmärtää sekä tukea lapsen kasvua omaksi yksilökseen. (Pöyhönen & Linvingston 2023, 11-13.) Mitä pienempi lapsi on, sitä enemmän aikuiselta vaaditaan lapsensa tarpeiden tunnistamista ja niihin reagoimista erilaisissa tilanteissa (Rusanen 2011, 79). Vanhemman ei tarvitse etukäteen tietää, kuinka toimia lapsen kanssa erilaisissa tilanteissa. Tärkeämpää on sietää epävarmuutta ja neuvottomuutta ja kääntää katse lapseen. Vanhemman kuullessa lasta voi hän löytää avun mutkikkaisiin tilanteisiin. (Pöyhönen & Linvingston 2023, 25.)

Vanhemmuudessa on mahdollisuus oppia uusia keinoja ja tapoja olla lapsen kanssa, sillä lapsen ja vanhemman välinen suhde muuttuu koko ajan (Pöyhönen & Linvingston 2023, 18). Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan lapsen kanssa päivittäin arkisissa tilanteissa kuten ruokailussa, lapsen kanssa leikkien ja siirtymätilanteissa. On tärkeää, että vuorovaikutustilanteissa tulee toistuvuutta, jotta lapsella olisi turvallinen olo ja hänkin voi ennakoida tapahtumia, mutta toisaalta vaihtelu myös tukee lapsen kehitystä ja uuden oppimista. (Launonen 2023, 35.)

9 Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen haasteet

Jos varhaisessa vuorovaikutuksessa havaitaan ongelmia, on tärkeää huomioida, että vanhempi saa tarpeeksi tukea. Varhaisen vuorovaikutuksen ongelmiin voidaan puuttua jo raskausaikana ottamalla molempien vanhempien elintavat ja mielenterveyden pulmat huomioon. Vauvan syntyessä vanhempia voidaan tukea kotikäynnin avulla, jonka terveydenhoitaja neuvolasta tekee perheen luokse. Kotikäynnillä terveydenhoitaja voi auttaa ja tukea vanhempaa sopeutumaan uuteen arkeen ja tukemaan vanhemman toimintakykyä. Tukemalla ajoissa vanhempaa, voidaan vaikuttaa vanhemman ja vauvan väliseen vuorovaikutukseen. (Korhonen & Mäntymaa 2025, Pienten lasten psyykkisten lasten häiriöiden hoito ja ehkäisy.)

Vanhemmuuden riskitekijöitä ovat kaikki sellaiset tekijät, jotka heikentävät vanhemman kykyä tunnistaa ja vastata lapsen tarpeisiin asianmukaisesti. Vanhemman toimintakyky voi

heikentyä esimerkiksi vaikeiden elämäntilanteiden, sairauden tai vamman seurauksena. Riskitekijöitä voivat olla myös perheen ulkopuoliset syyt, kuten sosiaalinen eristyneisyys tai taloudelliset haasteet, tai ne voivat liittyä perheen sisäisiin ihmissuhteisiin ja vanhemman henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Vanhemmuuden tukea saattavat tarvita esimerkiksi mielenterveys- tai terveysongelmista kärsivät vanhemmat ne, joilla on kognitiivisia, kielellisiä tai sosiaalisia haasteita, tai äkillisiä traumaattisia kokemuksia kokeneet vanhemmat. Masentuneilla vanhemmillä voi olla vaikeuksia tunnistaa ja vastata lapsensa tarpeisiin, mikä voi vähentää myönteisen vuorovaikutuksen määrää. Masennukseen liittyvä väsymys ja aloitekyvyttömyys voivat hankaloittaa tunteiden säätelyä ja lapsen rajojen asettamista. Tämä voi lisätä lapsen riskiä kohdata tunne-elämän tai käyttäytymisen haasteita. (Puura 2025, Vanhemmuuteen vaikuttavat riskitekijät ja olosuhteet.)

Vanhemman ahdistuneisuushäiriöt voivat vaikuttaa haitallisesti vanhemmuuteen ja lapsen hyvinvointiin. Pienen lapsen kohdalla voimakkaasti ahdistunut vanhempi saattaa reagoida lapsen hätään vetäytymällä tai jättämällä lapsen yksin. Esimerkiksi itkevän lapsen rauhoittamisen sijaan vanhempi saattaa kokea ainoaksi ratkaisuksi jättää hänet yksin. Vanhemman ahdistus voi myös näkyä ylireagointina lasten haasteisiin, jolloin pienetkin vastoinkäymiset voivat tuntua uhkaavilta. Esimerkiksi lievä sairastuminen voi vanhemman mielessä muuttua vakavaksi terveysuhaksi. Tutkimusten mukaan kaikki mielenterveyden häiriöt, jotka lisäävät vanhemman impulsiivisuutta ja ennakoimatonta käyttäytymistä, voivat häiritä vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta. Tämä puolestaan lisää lapsen riskiä kohdata mielenterveyden haasteita myöhemmin elämässä. (Puura 2025, Vanhemmuuteen vaikuttavat...)

10 Opinnäytetyö prosessi

Opinnäytetyö on yksi iso kertaluontoinen projekti, joka on rajattu sekä ajallisesti että laajuudeltaan oman ammattikorkeakoulun osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien mukaan. Opinnäytetyöntekijä tuo oman asiantuntijuuden mukaan kehittämistyöhön sekä opintojen aikana oppimansa tiedon ja uusimmat tutkimustulokset. (Kostamo, Airaksinen & Vilkka 2022, luku 1.2.) Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöskentely voi päättyä erilaisiin lopputuotteisiin. Itse työn tekeminen sisältää paljon muutakin kuin valmiin tuotteen. Hyvä lopputulos edellyttää hyvää prosessia. (Hakala 2004, 16-17.)

Kehittäminen alkaa hyvin rajatusta kysymyksestä tai ongelmasta, johon etsitään vastausta. Kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä vastaus on tuotoksen muodossa. Tavoitteena voi myös olla pysyvä ajattelu- tai toimintatapojen muutos. (Kostamo, Airaksinen & Vilkka 2022, luku 2.1.) Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa opas vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen. Tavoitteena oli tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa vanhemman minäpystyvyyttä.

10.1 Kehittämismuotoinen opinnäytetyö

Kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä määritellään aluksi tavoitteet, suunnitellaan toteutus, valitaan menetelmä, aikataulutetaan työskentelyä ja pohditaan miten valmista opinnäytetyön tuotosta, arvioidaan ja kuinka palautetta kerätään. Sen jälkeen mietitään ja jäsenellään tietoperusta ja sen olennainen sisältö eli keskeiset käsitteet. Kehittämisen tavoitteena on ammatillinen tuotos, joka palvelee kohderyhmää tai toimintaympäristön arjen käytäntöjä. Pelkkä valmis ammatillinen tuotos ei riitä kehittämismuotoiseen opinnäytetyöhön, vaan sen lisäksi tekijä myös kirjoittaa itsensä asiantuntijaksi akateemisen viestinnän keinoin hyödyntäen tuotostaan ja sen toteuttamisprosessia. Kehittämismuotoiseen opinnäytetyöhön kuuluu opinnäytetyönraportin kirjoittaminen. Raportti sisältää opinnäytetyöprosessin kulun ja tekijän valintoja. (Kostamo, Airaksinen & Vilkkä 2022, luku 1.1, 1.2, 6.6.)

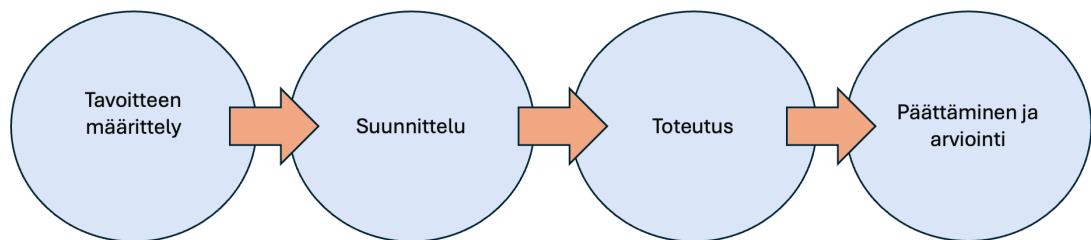
Kehittämistoiminta on sosiaalinen prosessi, joka edellyttää ihmisten aktiivista osallistumista ja vuorovaikutusta. Vaikka aloitteen osallistavaan toimintaan tekisi ulkopuolinen taho, itse toiminnan tulisi edetä osallistujien omien tavoitteiden ja ehtojen mukaisesti. Tavoitteena on, että osallistaminen johtaa lopulta omaehtoiseen osallistumiseen. Ryhmiä pidetään kehittämistoiminnan tärkeinä välineinä, sillä ne mahdollistavat yhteisen prosessin, siihen liittyvän päätöksenteon sekä toiminnan arvioinnin. (Toikko & Rantanen 2009, 89-94.) Opinnäytetyössä hyödynsin menetelmänä osallistavaa keskustelua asukaspuiston perheiden ja työntekijöiden kanssa. Tämän menetelmän avulla pyrin selvittämään oppaan tarpeellisuutta ja sisältöön kohdistuvia odotuksia, jotta lopputuloksesta tulisi mahdollisimman hyödyllinen ja käytännönläheinen. Osallistava menetelmä auttoi hahmottamaan, millaista tietoa ja tukea oppaan käyttäjät eniten kaipaavat, ja näin varmistin, että se täyttää kohderyhmän tarpeet parhaalla mahdollisella tavalla.

Opinnäytetyön kehittämisprosessi koostuu eri vaiheista. Vaiheita ovat: suunnittelu vaihe, jossa rajataan muun muassa aihealue, toimintaympäristö ja kohderyhmä. Aineiston ryhmittely niin, että löydetään perustelut ratkaisuille ja vastuullisten vaihtoehtojen selvittäminen. Palautteen pyytäminen tekstiversioista. Reflektoinnin vaiheessa vertaillaan tekstiä ja tuotosta rinnakkain ja viimeistellään teksti niin, että tuotos ja teksti vastaavat toisiaan. Viimeistely, joka tarkoittaa sitä, että teksti viimeistellään ja muokataan opponenttien avulla. Tuloksista tiedottaminen on viimeinen vaihe ja tarkoittaa sitä, että valmis työ esitetään oppilaitokselle ja toimeksiantajalle. (Kostamo, Airaksinen & Vilkkä 2022, luku 1.2.)

10.2 Lineaarinen malli

Kehittämisprosessi koostuu erilaisista tehtävistä ja ne voidaan esittää eri tavoin. Kehittäminen voidaan esittää lineaarisesti tasolta toiselle. Lineaarinen tasolta toiselle esittäminen

tarkoittaa sitä, että projektille määritellään tavoite, joka perustuu tunnistettuun tarpeeseen. Tavoitteen määrittelyssä pyritään rajattuihin ja selkeisiin tavoitteisiin. (Toikko & Rantanen 2009, 64.) Opinnäytetyössäni olen valinnut osallistavan keskustelun lisäksi menetelmäksi lineaarisen mallin (Kuvio 1). Päädyin lineaarisen mallin käyttöön opinnäytetyöni kehittämisprosessissa, koska lineaarinen malli tarjoaa selkeän etenemisrakenteen, jossa kehitysprosessin vaiheet seuraavat loogisessa järjestyksessä toisiaan, mikä sopii erityisen hyvin mielestäni oppaan laatimiseen. Oppaan laatiminen edellyttää usein selkeitä askelia, kuten tarvekartoitusta, sisällön suunnittelua, luonnostelua ja viimeistelyä. Lineaarinen malli tuki näiden vaiheiden läpiviientä järjestelmällisesti, mikä helpotti prosessin hallintaa ja dokumentointia. Tämä rakenne oli erityisen hyödyllinen, koska tavoitteenani oli luoda loogisesti etenevä opas, joka olisi helppo omaksua ja soveltaa. Lineaarisen mallin avulla pystyin keskittymään yhteen vaiheeseen kerrallaan. Esimerkiksi alkuvaiheessa keskityin huolellisen opinnäytetyösuunnitelman tekemiseen ja huolellisen taustateorian kartoittamiseen ja kirjoittamiseen. Vaiheittainen eteneminen auttoi pitämään prosessin hallittavana ja varmisti, että jokainen vaihe tuli toteutettua perusteellisesti ennen siirtymistä seuraavaan.

Kuvio 1: Projektityön lineaarinen malli (mukaillen Toikko & Rantanen 2009, 64)

10.3 Suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyöni toteutettiin kehittämismuotoisena opinnäytetyönä, jonka fyysisenä tuotoksena valmistui opas asukaspuistojen käyttöön vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta tukien. Opinnäytetyöni oli toivottu asukaspuiston työntekijöiden puolesta, koska siellä haluttiin tarjota erityisesti ensimmäisen lapsensa saaneille vanhemmille tukea lapsen kanssa kommunikointiin ja vuorovaikutuksen vahvistamiseen.

Opinnäytetyöprosessini alkoi elokuussa 2024 aiheanalyysin teolla, jossa määrittelin opinnäytetyöni tarkoituksen ja tavoitteet. Aiheanalyysin esitin syyskuun alussa opinnäytetyöseminaarissa. Työn ja opiskelujen ohessa opinnäytetyön työstämisessä oli pieni tauko. Marraskuussa lähestyin toimeksiantajaa ideallani. Pidimme toimeksiantajan kanssa Teams-tapaamisen

marraskuussa, jossa kerroin heille ideastani tehdä kehittämismuotoinen opinnäytetyö, jossa fyysisenä tuotoksena valmistuisi Vaikuttavaa vuorovaikutusta-opas. Oppaan tavoitteena oli tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa vanhemman minäpystyvyyttä. Ideani oppaasta kohtasi toimeksiantajan tarpeiden kanssa. Asukaspuiston tavoitteena on edistää perheiden hyvinvointia, ja opas tarjoaa konkreettisia keinoja sekä tietoa, jotka auttavat vanhempia ymmärtämään ja tukemaan lapsensa kehitystä. Toimeksiantajalla oli ollut tarvetta tämän kaltaiselle oppaalle, koska tämänkaltaisen opas koettiin asukaspuistoissa hyödylliseksi työvälineeksi, sillä erityisesti ensimmäisen lapsen kanssa vanhemmuus ja lapsen kanssa käytävä vuorovaikutus herättävät paljon keskustelua vanhempien keskuudessa. Oppaan tarjoamat tiedot ja käytännön vinkit vastasivat vanhempien tarpeisiin ja tukivat heidän vanhemmuuttaan arjen vuorovaikutustilanteissa.

Ensimmäinen palaveri ohjaajan kanssa oli marraskuun lopussa 2024. Päätimme ohjaajan kanssa, että tekisin opinnäytetyösuunnitelman valmiiksi ja esittäisin sen seminaarissa joulukuussa 2024, jotta voisin hakea tutkimuslupaa koska tutkimusluvan saamisessa voisi kestää kuukausi joulun- ja uudenvuoden pyhien takia. Sovimme toimeksiantajan kanssa, että palasimme asiaan tammikuussa, kun luvat olisi mahdollisesti saatuna.

Tutkimuslupa (liite 1) opinnäytetyölle myönnettiin tammikuussa 2025, jonka jälkeen allekirjoitettiin opinnäytetyösopimus toimeksiantajan kanssa. Tutkimuslupa tehtiin sähköisesti lomakkeella, liitteeksi laitoin opinnäytetyösuunnitelman. Samalla kävimme läpi työn käytännön toteutusta ja seuraavia vaiheita sekä sovimme Teams-tapaamisesta, jossa tarkennettiin asukaspuistovierailujen aikatauluja ja sisältöä. Tavoitteena oli vieraila kaikissa kolmessa asukaspuistossa kerran. Vierailujen aikana esittelin oppaan idean vanhemmille ja lapsille sekä keräsin heidän mielipiteitään ja kehitysideoitaan opasta varten.

Kävin keskustelua asukaspuiston kävijöiden sekä toimeksiantajan, eli asukaspuiston työntekijöiden, kanssa oppaan sisällöstä ja ulkoasusta. Minulla oli selkeä visio oppaan sisällöstä, ja olin laatinut valmiin rungon opasta varten, jonka esittelin toimeksiantajalle Teams-palaverissa tammikuussa. Oppaan suunnittelussa otin huomioon sekä kävijöiden että toimeksiantajan toiveet ja ideat. Itse oppaan suunnittelin ja toteutin Canva-ohjelmalla. Toteutusvaiheessa projekti elää, ja suunnitelmaa täydennetään tai muutetaan tarvittaessa (Toikko & Rantanen 2009, 65). Tammikuun puolivälissä pidetyssä Teams-tapaamisessa olivat mukana asukaspuistojen esihenkilö ja jokaisen asukaspuiston vastaavaohjaaja. Esittelin oppaan rakenteen, jonka työntekijät kokivat toimivaksi. Sovimme, että vierailisin jokaisessa asukaspuistossa vauvatreffeillä ja muokkaisin oppaan sisältöä vanhempien tarpeiden mukaisesti. Lisäksi laadin esihenkilön pyynnöstä havainnollistavan esitteen oppaan rakenteesta, joka heijastettiin seinälle vanhempien nähtävälle vierailujen aikana. Tulostani asukaspuistoihin tiedotettiin jokaisen asukaspuiston sosiaalisen median kanavalla.

Ensimmäisessä asukaspuistossa paikalla oli 12 perhettä. Esittelin oppaan rakenteen ja sisällön, joka koostui vauvan ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta, taaperon ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta sekä vanhemman minäpystyvyyden tukemisesta. Vanhemmat pitivät rakennetta hyvänä ja ilahtuivat erityisesti minäpystyvyyden tukemiseen liittyvistä tehtävistä. Myös oppaan sähköinen muoto sai positiivista palautetta. Vanhemmilta nousi toive lisätä oppaaseen taulukko, joka kuvaa vauvan ja vanhemman vuorovaikutusta eri ikävaiheissa. Työntekijät puolestaan ehdottivat mediaan ja sen suosituksiin liittyvän osion lisäämistä, mutta päätin rajata aiheen lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen.

Kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä raportin osuus voi muuttua opinnäytetyöprosessin aikana useamman kerran. Opinnäytetyön alkusuunnitelma auttaa siinä, ettei työ lähde rönsyilemään, mutta suunnitelmaan on hyvä suhtautua niin, että siihen voi tulla muutoksia. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 83.) Pyrin tekemään opinnäytetyösuunnitelman mahdollisimman hyvin ja kattavasti, mutta olin tietoinen, että muutoksia ja lisäyksiä varmasti tulee prosessin aikana. Opinnäytetyöni aikana jouduin rajaamaan aihetta sekä ajallisten resurssien että työn hallittavuuden vuoksi. Aihe olisi voinut laajentua merkittävästi, mutta jotta oppaasta tulisi selkeä ja käytännönläheinen, oli tärkeää keskittyä ydinteemoihin. Rajasin opinnäytetyöni aiheen vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen, koska vuorovaikutus on keskeisessä roolissa lapsen kehityksessä ja hyvinvoinnissa. Rajaus mahdollisti myös syvemmän perehtymisen aiheeseen ja oppaan kohdentamisen juuri siihen tarpeeseen, joka asukaspuistossa oli tunnistettu.

Seuraavassa asukaspuistovierailussa paikalla oli yksi vanhempi ja lapsi. Vanhempi piti oppaan rakennetta toimivana ja toivoi, että siinä korostettaisiin lapsen yksilöllistä kehitystä. Hän pohti myös, kuinka paljon vauvalle tulisi jutella, ja ehdotti aiheesta omaa osiota oppaaseen.

Kolmannessa ja viimeisessä asupuistossa paikalla oli kolme perhettä. Vanhemmat toivoivat oppaaseen lisättäväksi loruleikkejä, linkkejä luotettaville verkkosivuille sekä vuorovaikutusleikkejä lapsen kanssa.

Toimeksiantajan toiveena oli, että opas olisi selkeä ja helppolukuinen. Muita ulkoasuun liittyviä toiveita ei esitetty. Itselläni oli ajatus siitä, että oppaan rakenne voisi mukailla opinnäytetyösuunnitelmani otsikointia ja sisältöä. Opinnäytetyöni aineistonkeruussa tutkin samankaltaisia opinnäytetöitä sekä niiden tuotoksena syntyneitä oppaita ja esitteitä. Oppaan jätin muokattavaan muotoon, jotta asukaspuiston työntekijät voisivat päivittää ja kehittää sitä jatkossa.

Kuva 1: Oppaan kansi

Oppaan päätettiin olevan väliversiovaiheessa saatavilla vanhemmille sähköisessä muodossa sekä tulostettuna, jotta vanhemmat voisivat tutustua siihen ennen palautteen antamista. Työntekijöiden toiveena oli, että opas säilyisi ytimekkäänä ja selkokieleisenä. Sovimme myös, että esittelisin työntekijöille väliversion oppaasta, ja väliversiovaiheessa palaisin kaikkiin kolmeen asukaspuistoon keräämään palautetta.

10.4 Arviointi

Kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä palautetta on tärkeä saada prosessin eri vaiheissa. Kehittämismuotoisessa opinnäytetyössä palaute kohderyhmältä ja toimeksiantajalta ovat tärkeitä oman ammatillisen kehittymisen kannalta. (Kostamo, Airaksinen & Vilkkä 2022, 2.7.) Kohderyhmäni tässä tapauksessa oli asukaspuiston kävijät sekä toimeksiantaja eli asukaspuistojen työntekijät. Kävijöiden näkemyksiä oppaan sisällöstä keräsin välipalautelomakkeella (liite 2), joka toteutettiin Google Formsilla. Pyysin myös palautetta koko opinnäytetyöprosessin ajan sekä toimeksiantajalta että ohjaajaltani.

Kysymyksiä muotoiltaessa tulee olla maltillinen, ensin tulee määritellä mitä tietoa tarvitaan ja mitä ei. Lomake tulisi aina testata ja sen arviointi testauksessa tulisi tehdä kriittisesti. Lomakkeessa tulisi arvioida kysymysten ja vastausohjeiden selkeyttä, yksiselitteisyyttä, kauanko vastaaminen vei aikaa, vastausvaihtoehtojen toimivuutta ja kyselylomakkeen pituutta. Arviointien tulisi ottaa huomioon puuttuuko lomakkeesta mahdollisesti jokin olennainen kysymys. (Vilkkä 2015, 107-108.) Pyrin tekemään välipalautelomakkeesta mahdollisimman selkeän sekä helpon ja nopean täyttää, mutta otin kuitenkin huomioon mahdolliset korjaus- ja lisäysehdotukset. Tarkoituksena oli saada konkreettisia kommentteja ja kehitysehdotuksia oppaan sisältöön ja rakenteeseen. Palautteen avulla pyrittiin varmistamaan, että opas vastaa kohderyhmän tarpeita ja toiveita.

Keskusteltuani työntekijöiden kanssa päädyimme yhdessä siihen, että palautteen kerääminen vain yhdestä puistosta olisi riittävä ja tarkoituksenmukainen ratkaisu. Tähän päätökseen päädyttiin seuraavista syistä: kyseisestä puistosta oli aiemmin saatu eniten ideoita oppaan sisällön kehittämiseen, joten sieltä saatu palaute olisi erityisen merkityksellistä ja kyseisessä puistossa kävijäkunta on vakiintuneempi, mikä lisäsi palautteen luotettavuutta. Toisin kuin muissa puistoissa, tämän puiston kävijöiden pysyvyys takasi jatkuvuutta ja johdonmukaisuutta palautteen antajissa.

Vauvatreffeillä jaoin oppaan väliversiosta QR-koodin sekä tulostimme yhden paperisen tuloksen, jotta halukkaat voisivat selata oppaan vielä paikan päällä. Opas oli myös sähköisenä PDF-versiona, johon pääsi käsiksi QR-koodin avulla. Lisäksi jaoin QR-koodin palautelomakkeeseen, jotta osallistujat pystyivät helposti antamaan kommentteja ja kehitysehdotuksia silloin kun heille parhaiten sopisi. Tulimme työntekijöiden kanssa siihen tulokseen, että olisi parempi, että vanhemmat voisivat rauhassa tutustua väliversioon oppaasta, joten sähköinen versio tuki tätä mahdollisuutta parhaiten. Vauvatreffeillä huomio luonnollisesti oli omassa vauvassa ja sähköinen versio mahdollisti väliversioon omatahtisen ja rauhallisen tutustumisen.

Vauvatreffeillä oli paikalla seitsemän perhettä. Tämän lisäksi toimitin työntekijöille samat QR-koodit ja lähetin jokaiseen asukaspuistoon tekstiviestimuistutuksen, jotta tieto palautelomakkeesta leviäisi laajemmin. Välipalautelomake oli avoinna kymmenen päivää, ja sinä aikana sain yhteensä 8 vastausta. Tavoitteena oli saada palautetta ainakin kymmeneltä vastaajalta ja vastauksia tuli kahdeksalta. Määrä oli odotusten mukainen, ja se tarjosi arvokasta tietoa oppaan jatkokehitystä varten.

Opasta muokattiin saatujen palautteiden perusteella, ja muutoksia tehtiin palautteet huomioiden. Ajanjakso koettiin toimeksiantajan näkökulmasta melko lyhyeksi, mikä saattoi osittain johtua arjen muista kiireistä. Aikataulun rajallisuus on kuitenkin tyyppillistä opinnäytetöille, ja se vaikuttaa väistämättä lopputulokseen: kaikkea toivottua ei välttämättä ehditä toteuttaa suunnitellussa laajuudessa. Rajaus ja käytettävissä oleva aika ohjaavat työn sisältöä, ne

rakentuvat sen mukaan, mitä on realistista tehdä annetussa aikataulussa. On tärkeää huomioida, että kehittämistyötä voidaan tarpeen mukaan jatkaa myöhemmin, jolloin opasta on mahdollista edelleen täydentää tai laajentaa.

11 Eettisyys

Korkeakouluopintojen opinnäytetöissä tulee noudattaa hyvän tieteellisen käytännön menettelytapoja. Hyvän tieteellisen käytännön (HTK) neljä perusperiaatetta ovat: luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. Hyvää tieteellistä käytäntöä on kunnioittaa muiden tekemää työtä eli annetaan kunnia tekijälle. Tämä tarkoittaa sitä, että julkaisuihin viitattaessa, viitataan asianmukaisella tavalla. Hyviä tieteellisiä menettelytapoja tulee noudattaa koko tieteellisen toiminnan ajan. On tärkeää huolehtia mahdollisista luvista ja niiden saamisesta, jotka liittyvät tieteelliseen toimintaan. (HTK 2023, 11-13.) Keräsin arvioinnin oppaaseen välipalautelomakkeella asukaspuiston kävijöiltä. Lomakkeen täyttämiseen ei käytetä henkilötietoja ja lomake täytetään linkin kautta.

Huomioin opinnäytetyötä tehdessäni kuitenkin hyvän tieteellisen käytännön periaatteet, kuten lähteiden asianmukaisen merkitsemisen ja tiedon luotettavuuden varmistamisen. Tämä varmisti, että työni perustui laadukkaaseen ja eettisesti kestävään tiedonhallintaan. Hankin tutkimusluvan opinnäytetyöhöni, ja aineiston keruu on toteutettu huolellisesti eettisiä ohjeita noudattaen.

Yksi sosiaalialan eettisistä periaatteista on ihmisen itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että ihmiselle tulee kertoa eri mahdollisuuksista ja niiden vaikutuksista sekä eri vaihtoehdoista. Kun työskennellään asiakaslähtöisesti asiakkaan tarpeet, otetaan huomioon. Osallisuus toteutuu, kun asiakkaalla on mahdollisuus ilmaista oma mielipiteensä ja mahdollisuus päästä vaikuttamaan asioihin. (Talentia 2022, 12-16.)

Otin huomioon asiakkaiden osallisuuden huomioimalla perheiden tarpeet ja toiveet oppaaseen liittyen, pyrin huomioimaan jokaisen toiveen. Opinnäytetyön keskeinen periaate on ollut osallistava lähestymistapa. Olen käynyt jokaisessa asukaspuistossa keskustelemassa oppaan rakenteesta vanhempien kanssa. Vanhemmat ovat saaneet kertoa mielipiteensä oppaan sisällöstä ja rakenteesta sekä antaa omia toiveitaan, jotka olen huomioinut opasta tehdessä. Tämä on varmistanut sen, että opas vastaa perheiden todellisiin tarpeisiin ja että se on käytännöllinen sekä helposti hyödynnettävissä.

Opinnäytetyöni yhteydessä en laatinut erillistä aineistohallintasuunnitelmaa, sillä vaikka toteutin välipalautelomakkeen, se tehtiin täysin anonymisti eikä siinä kerätty mitään tunnistetietoja. Aineistohallintasuunnitelma tulee täyttää, kun opinnäytetyössä käsitellään arkaluonteista tai tunnistettavissa olevaa tietoa, jolloin tietosuojan ja aineiston säilytykseen liittyvät

seikat korostuvat. Tällaista tunnistettavaa tietoa voi muodostua esimerkiksi kyselyistä, haastatteluista tai havainnoinnista. (Laurea Libguides2025.)

Olen huomionut eettisesti kestävän tiedonkeruun periaatteet. Keskusteluihin osallistuneiden vanhempien anonymiteetti on turvattu, eikä henkilökohtaisia tietoja ole kerätty tai tallennettu tunnistettavassa muodossa. Vanhemmat ovat osallistuneet keskusteluihin vapaaehtoisesti ja tietoisina siitä, että heidän antamiaan kommentteja käytetään vain oppaan kehittämistarkoituksiin. Välipalautelomakkeessa, jonka laadin, oli kysymyksiä ainoastaan oppaaseen liittyen ja henkilö- tai tunnistetietoja ei kysytty. Huolehdin myös siitä, että kerätty aineisto säilytettiin asianmukaisesti ja tietosuojaa kunnioittaen.

Olen pyrkinyt siihen, että oppaani on selkokielineen, selkeä ja helposti ymmärrettävä. Eettisyyteen kuuluu myös se, että tieto esitetään saavutettavassa muodossa, jotta mahdollisimman moni vanhempi voi hyödyntää opasta omissa arjessaan. Visuaalinen selkeys, looginen rakenne ja helppolukuisuus ovat olleet keskeisiä periaatteita oppaan suunnittelussa.

Hyvä tieteellinen käytäntö koostuu menettelyistä, joiden avulla huolehditaan hyvän tieteellisen käytännön toteutumisesta koko tieteellisen toiminnan ajan. Menettelyn alueita ovat: toimintaympäristö, koulutus, ohjaus ja mentorointi, tieteellisen työn tekeminen, yhteistyö, teki- jyyys, julkaiseminen, viestintä ja asiantuntija ja arviointitehtävät. Edellä mainittujen menettelyiden noudattamatta jättäminen voi johtaa hyvän tieteellisen käytännön loukkausepäilyyn ja HTK-prosessiin. (HTK 2023, 11.)

12 Luotettavuus

Tavoitteena oli, että tuote erottuu muista vastaavanlaisista tuotteista, sen tulisi olla yksilöllinen ja persoonallinen. Jos opinnäytetyö sisältää tekstejä se tulee suunnitella, niin että se palvelee kohderyhmää. (Vilka & Airaksinen 2003, 51-53.) Samankaltaista oppaita ja esitteitä oli tuotettu ja vertailukohteita oli löydettävissä. Opas luotiin visuaalisesti kauniiksi ja silmää miellyttäväksi, jotta siihen oli helppo tarttua ja sitä olisi mukava käyttää. Tavoitteena oli selkeä ja harmoninen ulkoasu, jossa värit, kuvitukset ja typografia tukevat oppaan sisältöä ja tekivät siitä helposti lähestyttävän. Käytin selkeää ja luettavaa fonttia sekä riittävää riviväliä, jotta teksti oli helppolukuista. Kuvitukset ja mahdolliset grafiikat tukivat sisältöä ja tekivät oppaasta visuaalisesti kiinnostavan. Tavoitteenani oli luoda opas, joka ei ole ainoastaan informatiivinen, vaan myös esteettisesti miellyttävä ja käytännöllinen, jotta perheet innostuvat käyttämään sitä osana arkeaan. Minun tarkoitukseni oli tuottaa opas, joka on selkokielineen, sekä sisältää kaiken tarvittavan tiedon, jotta se tukisi vanhemmuutta parhaalla mahdollisella tavalla ja olisi käyttäjäystävällinen.

Hakalan (2004, 89-93) mukaan, on syytä pohtia minkälaista kirjallisuutta tai sähköisiä lähteitä käyttää opinnäytetyössään. Mitä tuoreempaa kirjallisuus on, sen parempi. Kuitenkin joskus on aiheita, joissa perusteos on vanha, mutta hyödyllinen lukea, jotta saa peruskäsityksen aiheesta. Tietoperustassa tärkeää on löytää parhaat mahdolliset lähteet. Hyviä lähteitä voivat olla esimerkiksi oman alan arvostettujen tutkijoiden perusteokset ja keskeiset teoriat. Opinnäytetyöhönsä paneutunut tekijä perehtyy saman aihealueen useampaan lähteeseen. (Kos-tamo, Airaksinen & Vilkkä 2022, 3.3.)

Otin huomioon opinnäytetyöni tiedonhankinnassa lähdekriittisyyden kirjoittaessani teoreet-tista osiota. Käytin lähteitä, jotka saattoivat olla yli kymmenen vuotta vanhoja, mutta kysei-sissä lähteissä asiat ja teoriat ovat pysyneet samoina ja ovat siten todenpitäviä ja luotettavia lähteitä. Käyttämäni vanhemmat lähteet ovat alan asiantuntijoiden kirjoittamia. Pysin kuitenkin opinnäytetyössäni käyttämään ajantasaisia ja alle kymmenen vuotta vanhoja lähteitä.

Opinnäytetyöni luotettavuus perustuu ensisijaisesti huolelliseen tiedonkeruuseen ja siihen, että oppaan sisältö oli muokattu vanhemmilta ja työntekijöiltä saadun palautteen perus-teella. Luotettavuutta vahvistaa se, että olin vierailut jokaisessa asukaspuistossa keskustele-massa perheiden kanssa ja saanut laajasti näkemyksiä siitä, millainen opas palvelisi heitä par-haiten. Lisäksi käytetty menetelmä, jossa palasin oppaan väliversion kanssa keräämään pa-lautetta, tukee työn luotettavuutta, koska se mahdollisti oppaan kehittämisen ja sisällön tar-kentamisen käyttäjien tarpeiden mukaisesti.

Opinnäytetyöni toteuttamisessa olin hyödyntänyt osallistavaa keskustelua menetelmänä. Kes-kustelujen avulla sain arvokasta tietoa, ja näkökulmia oppaan sisällön kehittämiseen sekä var-mistin, että se vastaa kohderyhmän tarpeita. Osallistava keskustelu tarjosi mahdollisuuden vuorovaikutteiseen ideointiin ja palautteen saamiseen, mikä auttoi jalostamaan oppaan sisäl-töä käytännönläheisemmäksi ja helposti omaksuttavaksi. Tämä menetelmä tuki oppaan käy-tettävyyttä, sillä se syntyi yhdessä niiden kanssa, joille se oli tarkoitettu eli asukaspuiston perheille.

Luotettavuutta heikentää kuitenkin se, että kaikki ensimmäisessä tapaamisessa mukana olleet perheet eivät välttämättä olleet paikalla oppaan väliversion palautteenkeruun vaiheessa. Tämä saattoi johtaa siihen, että alkuperäisten keskustelujen perusteella esiin nousseet tar-peet eivät saaneet yhtä kattavaa vahvistusta loppuvaiheessa. Toisaalta eri vaiheissa mukana olevat perheet voivat tuoda esiin uusia näkökulmia, mikä voi edelleen rikastaa oppaan sisäl-töä. Tämän vuoksi oppaan kehittämisessä oli tärkeää huomioida sekä alkuvaiheen että välipa-lautteen perusteella saadut näkemykset ja pyrkiä varmistamaan, että mahdollisimman moni vanhempi koki sen hyödylliseksi ja saavutettavaksi.

Palautteenkeruu osoittautui onnistuneeksi ja tarkoituksenmukaiseksi toteutustavaksi. Valittu puisto tarjosi relevanttia ja luotettavaa tietoa, ja perheet ottivat aktiivisesti osaa palautteen

antamiseen. Saatua palautetta hyödynsin oppaan viimeistelyssä, jotta se vastaisi mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita. Jatkotoimenpiteenä suunnittelin arvioivan palautteen perusteella tehtävät muutokset sekä varmistin, että opas on selkeä, käytännöllinen ja helposti saatettava kaikille kohderyhmän jäsenille.

Opinnäytetyöprosessi koettiin toimeksiantajan näkökulmasta melko lyhyeksi, tämä on opinnäytetöille tyypillistä. Opinnäytetöissä rajaus ja aikataulu määrittävät keskeisesti työn laajuutta ja toteutustapaa. Ajan rajallisuus voi rajoittaa mahdollisuuksia syventää kaikkia osa-alueita. Luotettavuutta voidaan tarkastella myös läpinäkyvyyden näkökulmasta. Työn eteneminen, saatu palaute ja tehtävät muokkaukset on dokumentoitu selkeästi, mikä lisää prosessin avoimuutta. Kehittämistyön luonteeseen kuuluu, että se voi jatkua myös opinnäytetyön valmistumisen jälkeen. Tämä mahdollisuus vahvistaa työn käyttöarvoa ja antaa tilaa oppaan edelleen kehittämiseksi käytännön tarpeiden muuttuessa.

13 Pohdinta

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tuottaa opas vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen. Tavoitteena oli tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa vanhemman minäpystyvyyttä. Kehittämistyön tuotoksena syntyi Vaikuttavaa vuorovaikutusta-opas lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen, jota asukaspuiston työntekijät voivat käyttää tukiessaan vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta.

Opinnäytetyöprosessi eteni pääosin sujuvasti. Sain arvokasta kokemusta käytännön kehittämistyöstä sekä yhteistyöstä vanhempien ja asukaspuistojen työntekijöiden kanssa. Prosessin aikana opin paljon vuorovaikutuksen merkityksestä varhaislapsuudessa sekä siitä, kuinka tärkeää oli huomioida käyttäjien tarpeet oppaan kehittämisessä. Suunnitteluvaiheessa pidimme toimeksiantajan kanssa Teams-palavereja, joissa sovimme aikatauluista ja toiveista oppaan suhteen. Näiden perusteella pystyin luomaan oppaan rakenteen, joka sai positiivista palautetta sekä työntekijöiltä että vanhemmilta. Kävin kaikissa asukaspuistoissa keskustellessa vanhempien kanssa ja kysyin heidän toiveitaan oppaan sisällöstä.

Yksi tärkeimmistä oppimiskokemuksistani tämän prosessin aikana oli kyky rajata sisältöä ja perustella tekemiäni valintoja. Aluksi oli haastavaa määritellä, mitä tietoa oppaaseen tulisi sisällyttää ja mikä olisi olennaisinta vanhemmuuden tukemisen näkökulmasta. Kuitenkin prosessin edetessä opin arvioimaan tietoa kriittisesti ja tekemään päätöksiä sen perusteella, mikä palvelee parhaiten oppaan kohderyhmää. Tämä kehitti taitoani keskittyä olennaiseen ja varmistaa, että oppaan sisältö pysyy selkeänä ja käyttökelpoisena. Olin suunnittelut työni huolellisesti sekä miettinyt etukäteen oppaan rakenteen, joka auttoi minua koko prosessin läpi, kun minulla oli selkeä visio, jota esitellä toimeksiantajalle ja vanhemmille oli helppoa

esitellä ideaa oppaasta. Pyysin opinnäytetyön eri vaiheissa palautetta sekä ohjaajaltani että toimeksiantajalta sekä vanhemmilta. Tein muutoksia oppaaseen saadun palautteen perusteella ja loin oppaan työntekijöiden sekä vanhempien toiveet huomioiden. Hyvä ennakkosuunnittelu ja se, että olin jo alusta asti miettinyt oppaan rakenteen tarkkaan, auttoivat rajaamisessa. Tämä mahdollisti sen, että pystyin keskittymään olennaiseen ja varmistamaan, että lopputulos olisi sekä tiivis että hyödyllinen kohderyhmälle.

Itseluottamukseni vahvistui myös opinnäytetyöprosessin aikana. Opinnäytetyöprosessin edetessä opin luottamaan omaan asiantuntemukseeni ja tekemiini ratkaisuihin. Kävin keskusteluja vanhempien kanssa ja sain arvokasta palautetta, mikä auttoi minua ymmärtämään, että työni on merkityksellistä ja vastasi perheiden todellisiin tarpeisiin. Tämä vahvisti tunnettani siitä, että pystyin tuottamaan laadukasta ja hyödyllistä materiaalia, joka voisi aidosti tukea vanhempia heidän arjessaan. Jatkotoimenpiteenä suunnittelin välipalautteen perusteella tehtävät muutokset sekä varmistin, että opas on selkeä, käytännöllinen ja helposti saavutettava kaikille kohderyhmän jäsenille. Koin onnistuvani tässä tavoitteessani hyvin. Oppaan sisältö oli jäsenrelty loogisesti, ja se pohjautui tutkittuun tietoon sekä vanhempien toiveisiin ja tarpeisiin. Lisäksi aiheena lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus on ajankohtainen, tänä päivänä yhteiskunnan nopeasti muuttuvat olosuhteet, kuten kiireinen elämäntapa voivat vaikuttaa perheiden vuorovaikutukseen ja perhesuhteiden laatuun. On tärkeää tukea vanhempia vuorovaikutustaitojen kehittämisessä, jotta he voivat tarjota lapsilleen tarpeeksi läheisyyttä, turvallisuutta ja tukea kehityksellisesti oikealla tavalla.

Oppaan jatkokehityksessä voidaan huomioida työntekijöiden esittämä toive median käytöstä ja sen vaikutuksista lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen. Alkuperäisessä versiossa en käsitellyt tätä teemaa, koska rajasin aiheen keskittymään puhtaasti vanhemman ja lapsen vuorovaikutukseen. Oppaan jatkokehittämisessä voidaan lisätä osio median roolista lapsen kehityksessä sekä siitä, miten se vaikuttaa perheen sisäiseen vuorovaikutukseen. Tämä voisi sisältää esimerkiksi suosituksia ruutuajan hallinnasta, vinkkejä vuorovaikutteisempaan median käyttöön sekä uusimpia tutkimustuloksia aiheen tiimoilta. Näin oppaasta saadaan entistä kattavampi ja se vastaa laajemmin asukaspuistojen työntekijöiden ja perheiden tarpeisiin.

Kokonaisuudessaan koen, että opinnäytetyöprosessini on ollut onnistunut ja antoisa. Se on syventänyt osaamistani varhaisesta vuorovaikutuksesta, kiintymyssuhteesta, mentalisaatiosta ja minäpystyvyydestä sekä kehittänyt taitojani tiedon soveltamisessa käytännönläheiseen muotoon. Olen oppinut arvokkaita taitoja, joita voin hyödyntää myös tulevaisuudessa ammatillisessa työssäni. Koen, että opinnäytetyö on onnistunut tavoitteessaan ja että sen lopputulos palvelee kohderyhmäänsä hyvin. Vanhemmilta ja työntekijöiltä saatu palaute on ollut myönteistä ja rakentavaa, ja se on auttanut muovaamaan oppaasta entistä toimivamman. Prosessin

aikana olen myös kehittynyt omassa asiantuntijuudessani ja saanut varmuutta kehittämistyöhön tulevaisuudessa.

Lähteet

Anonyymi 2025.

Bandura, A. 2017. Sosiaalis-kognitiivinen teoria. Teoksessa Vasta R. Kuusi teoriaa lapsen kehityksestä. (toim.) 3. painos. Kuopio: Unipress, 13-82.

Becker-Weidman, A. 2008. Vuorovaikutteinen kehityspsykoterapia: Teoria. Teoksessa Deborah Shell. Auta lasta kiintymään, Vuorovaikutteinen kehityspsykoterapia traumaperäisen kiintymishäiriön hoidossa. (toim.) Tampere: PT-kustannus, 37-76.

Hakala, J. T. 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Helsinki: Gaudeamus.

HTK 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen suomessa 2023. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. Viitattu 25.11.2024. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Hughes, A. D. 2011. Kiintymyskeskeinen vanhemmuus. Toimivuutta kasvatukseen. Tampere: PT-Kustannus.

Korhonen, L. 2021. Kasvu ja kehitys eri-ikäkausina. Duodecim terveyskirjasto. Viitattu 2.3.2025. <https://www.terveyskirjasto.fi/pla00018#s1>

Korhonen, M & Mäntymaa M. 2025. Pienten lasten psyykkisten häiriöiden ehkäisy ja hoito, Varhaisen vuorovaikutussuhteen häiriöt. Teoksessa Aronen, E., Ebeling, H., Laukkanen, E., Marttunen, M., Puura, K., Kumpulainen, K. & Sourander A. (toim.). Lastenpsykiatria ja nuoriopsykiatria. 4., uudistettu painos. E-kirja. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Kostamo, P. Airaksinen, T. & Vilka, H. 2022. Kirjoita itsesi asiantuntijaksi, opas toiminnalliseen opinnäytetyöhön. E-kirja. Helsinki: Art House.

Launonen, K. 2023. Vuorovaikutus, kehitys, riskit ja tukeminen kuntoutuksen keinoin. 6.painos. Hansaprint Oy.

Laurea LibGuides. 2025. Opas opinnäytetyön aineistohallintaan, tietosuojaan ja tutkimuseettiikkaan. Viitattu 25.3.2025. <https://libguides.laurea.fi/ONT-aineistohallinta/DMP>

Lavenda, O. & Hertz, O. 2024. Mentalization and Attachment Style as Underlying Mechanisms of Linking Collective Efficacy with Parental Self-Efficacy. Social sciences (Basel), 13(11), 591. Viitattu 12.2.2025. <https://www.proquest.com/docview/3133337572/fulltextPDF/D3BBABB5AF2A4A08PQ/1?accountid=12003&sourcetype=Scholarly%20Journals>

Mattila, L & Rantala J. 2019. Mitä ihmettä? Opi ymmärtämään lapsesi mieltä. Helsinki: Gummerus.

Maunula, K. 2024. Riittävän hyvä vanhemmuus riittää. MIELI. Viitattu 9.12.2024. <https://mieli.fi/artikkelit/riittavan-hyva-vanhemmuus-riittaa/>

- Mielenterveystalo 2024. Mitä on vuorovaikutus? Viitattu 25.11.2024. <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/lapsen-ja-vanhemman-vuorovaikutuksen-omahoito-ohjelma/mita-vuorovaikutus>
- Mielenterveystalo. 2025. Lapsen ja vanhemman välisen vuorovaikutuksen ongelmat. Viitattu 6.3.2025. <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/ihmissuhteet/lapsen-ja-vanhemman-valisen-vuorovaikutuksen-ongelmat>
- MIELI. 2024. Vuorovaikutustaitoja voi oppia. Viitattu 9.12.2024. <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/ihmissuhteet-ja-vuorovaikutus/vuorovaikutustaitoja-voi-oppia/>
- Pajulo, M., Salo S & Pyykkönen, N. 2015. Mentalisaatio ihmistä suojaavana tekijänä. Helsinki: Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. Viitattu 9.12.2024. <https://www.duodecimlehti.fi/duo12278>
- Pesonen, A-K. 2010. Varhainen vuorovaikutus on suotuisan psyykkisen kehityksen edellytys. Tampere: Duodecim, 126 (5), 515-520.
- Pulkkinen 2023. Kehitys ikäkausittain. Teoksessa Pulkkinen, L., Ahonen, T., Ruoppila, I. & Aunola, K. Ihmisen psykologinen kehitys. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Punamäki R-L. Vanhemmuuteen siirtyminen: raskausajan ja ensimmäisen vuoden kiintymyssuhteet. 2011. Teoksessa Sinkkonen, J & Kalland M. Varhaislapsuuden tunnesiteet ja niiden suojeleminen (toim.). Helsinki: WSOYpro, 95-114.
- Puura, K., Sannisto T & Riihonen, R. 2018. Mitä vauva haluaa? Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen neuvolassa. Lääkärilehti 21/2018, 1345-1350. Viitattu 9.2.2025. <https://www.laakarilehti.fi/tieteessa/katsausartikkeli/mita-vauva-haluaa-varhaisen-vuorovaikutuksen-tukeminen-neuvolassa/?public=651c21f2876587a7b15d1deb4b0bdc52>
- Puura, K. 2025. Vanhemmuuteen vaikuttavat riskitekijät ja olosuhteet. Teoksessa Aronen, E., Ebeling, H., Laukkanen, E., Marttunen, M., Puura, K., Kumpulainen, K. & Sourander A.(toim.). Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria. 4., uudistettu painos. E-kirja. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Puura K. & Hastrup, A. 2024. Varhaisen vuorovaikutuksen arviointi. Duodecim terveysportti. Neuko tietokanta. Viitattu 14.11.2024. <https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/nko/article/nla00116>
- Pöyhönen, J. & LIVINGSTON H. 2023. Hyvän vanhemman salaisuus. Jyväskylä: Tuuma kustannus.
- Rusanen, E. 2011. Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys. Porvoo: Bookwell.
- Saarinen, A., Lyytinen, P, Ahonen T. & Lyytinen H. 2023. Varhaislapsuus. Teoksessa Pulkkinen, L., Ahonen, T., Ruoppila, I. & Aunola, K. Ihmisen psykologinen kehitys. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Salo, S. & Kalland, M. 2014. Lapsen mentalisaatiokyky. Teoksessa Kalland, M., Viinikka, A. & Viinikka, A. (toim.). Mentalisaatio perheiden kohtaamisessa. Helsinki: Mannerheimin lastensuojeluliitto. s 39.49.
- Sinkkonen, J. 2018. Kiintymyssuhteet elämänkaareissa. E-kirja. Helsinki: Duodecim.
- Sinkkonen, J. 2020. Onnellinen lapsi. Helsinki: WSOY.

Talentia 2022. Arki, arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattieettiset ohjeet. Viitattu 26.11.2024. <https://talentia.lukusali.fi/#/reader/4fb08bf6-d9e1-11ed-bdad-00155d64030a>

THL 2023. Kiintymyssuhteen merkitys ja sen tukeminen. Viitattu 21.11.2024. <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/vammainen-henkilo-vanhempana/kiintymyssuhteen-merkitys-ja-sen-tukeminen>

Toikko, T. & Rantanen T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämissprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: University Press. Viitattu 14.11.2024. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/100802/Toikko_Rantanen_Tutkimuksellinen_kehittamistoiminta.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Trogen, T. 2020. Positiivinen kasvatus. E-kirja. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Trogen, T. 2021. Ilo olla yhdessä. Positiivisen vanhemmuuden voima. E-kirja. Helsinki: Kirjapaja

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2022. Opetushallitus. Turenki: Hansaprint. Viitattu 31.3.2025. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf

Varhaiskasvatustaki 480/2018.

Vilka, H. 2015. Tutki ja Kehitä. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vilka, H & Airaksinen T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi

Kuviot

Kuvio 1: Projektityön lineaarinen malli (mukaillen Toikko & Rantanen 2009, 64) 19

Kuvat

Kuva 1: Oppaan kansi..... 22

Liitteet

Liite 1: Tutkimuslupa.....	35
Liite 2: Välipalautelomake	36

Liite 1: Tutkimuslupa

[Redacted]
 Varhaiskasvatuksen
 erityisasiantuntija
 Yleinen päätös

Viranhaltijapäätös
 03.01.2025

Sivu 1
 1/2025

374/13.00.00/2024

Tutkimuslupapäätös: Vaikuttavaa vuorovaikutusta- opas lapsen ja vanhemman väliseen vuorovaikutukseen

Päätös Päätän myöntää Paula Väisäselle tutkimusluvan opinnäytetyönä toteutettavan kehittämishankkeen toteuttamiseen [Redacted] avoimessa varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyö tulee valmistuttuaan toimittaa [Redacted] varhaiskasvatuksen käyttöön osoitteella: [Redacted]

Selostus Laurea ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelija Paula Väisänen on hakenut tutkimuslupaa opinnäytetyönä toteutettavan kehittämishankkeen toteuttamiseen [Redacted] avoimessa varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa opas asukaspuistojen käyttöön vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen. Oppaan tarkoituksena on tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa vanhemman minäpystyvyyttä.

Kehittämishankkeessa oppaan laatimiseen osallistetaan asukaspuiston kävijöitä ja asukaspuiston työntekijöitä. Kävijöiden ja työntekijöiden toiveita ja ideoita oppaan sisällöstä ja ulkoasusta hyödynnetään suunnittelussa ja toteutuksessa. Osana hanketta asukaspuistojen kävijöiltä kerätään oppaasta välipalautetta.

Opinnäytetyön kehittämishankkeen asukaspuistovierailut toteutetaan tammi – maaliskuussa 2025. Opinnäytetyön arvioitu valmistumisaika on toukokuussa 2025. Päätöksen oppaan käyttämisestä [Redacted] avoimessa varhaiskasvatuksessa tekee varhaiskasvatuksen johtotiimi kuultuaan opinnäytetyöntekijää.

Päätöksen peruste

Hallintosääntö 46 §, 1.mom.kohta 60, Sivistyksen toimialan toimintaohje 1.1.2025.

Päätös pannaan täytäntöön odottamatta sen lainvoimaisuutta kuntalain 143 § mukaan.

Tästä päätöksestä ilmoitetaan hallintosäännön 56 §:ssä tarkoitettulla tavalla valvovalle viranomaiselle, joka on ilmoitettu tiedoksi-kohdassa.

[Redacted]
 Varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija

Lisätiedot:

[Redacted]

Liite 2: Välipalautelomake

Välipalautelomake

Kiitos ajastasi ja palautteen antamisesta! Tämä lomake auttaa minua kehittämään opasta, jotta se tukisi parhaiten teitä.

1. Oliko oppaan teksti selkeää ja helppolukuista?

Kyllä

Ei

2. Etenikö oppaan sisältö loogisesti

Kyllä

Ei

3. Oliko oppaan ulkoasu miellyttävä?

Kyllä

Ei

4. Löysitkö oppaasta uusia näkökulmia tai tietoa, joka tuki ymmärrystäsi lapsen ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta?

Kyllä

Ei

5. Onko oppaassa konkreettisia vinkkejä tai esimerkkejä, joita voisit käyttää omassa arjessasi?

Kyllä

Ei

6. Oliko oppaassa jotain, mikä jäi epäselväksi tai kaipaisi tarkennusta?